

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 506/2021-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Michalom Mydlom, Zarevúca 4935/29, Ružomberok, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 9C/181/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 9C/181/2015 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **2 000 eur**, ktoré mu **je** Okresný súd Bratislava I **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 506/2021 zo 16. septembra 2021 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa doručенú ústavnému súdu 4. augusta 2021 v časti, v ktorej sa domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým postupom okresného súdu a vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol. Sťažovateľ tiež žiadal priznať finančné zadosťučinenie 5 000 eur.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca sa žalobou z 22. júla 2015 domáhal v napadnutom konaní pred okresným súdom náhrady škody a nemajetkovej ujmy vo výške

21 143,27 eur proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, z titulu nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia vydaného povereným príslušníkom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Ružomberok z 31. júla 2012 pre prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 2 Trestného zákona, ktoré bolo zrušené uznesením Okresnej prokuratúry Ružomberok č. k. 1Pv 278/12-27 z 20. februára 2013.

3. Okresný súd rozsudkom z 23. novembra 2017 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sťažovateľovi náhradu škody 2 609,30 eur (výrok I), vo zvyšnej časti (o nemajetkovú ujmu) žalobu zamietol (výrok II) a priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 12 % (výrok III). Krajský súd na odvolanie obidvoch strán rozsudkom č. k. 14Co/206/2018 z 18. mája 2021 sčasti rozsudok potvrdil a sčasti (o nemajetkovú ujmu) zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ okresnému súdu vytýka neprimeranú dĺžku konania. Sťažovateľ osobitne poukázal na šesťročné konanie, prídlhé predkladanie spisu odvolaciemu súdu, v rámci ktorého musel intervenovať žiadosťou z 20. augusta 2018 o postúpenie spisu na prejednanie odvolaciemu súdu. Poukázal na svoj vysoký vek a na márne urgencie.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

5. Podpredseda okresného súdu, vychádzajúc zo súdneho spisu, nesúhlasil s argumentáciou o nečinnosti okresného súdu. V období od 30. augusta 2018 do 26. mája 2021 sa spis nachádzal na odvolacom súde. Vzhľadom na už vyhlásený rozsudok vo veci samej, ako aj nutnosť prejednanie iba časti nároku poukázal na primeranosť dĺžky procesu. Vo veci bol určený termín pojednávania na 27. január 2022. K ústavnej sťažnosti sťažovateľa sa vyjadrila aj zákonná sudkyňa, ktorá uviedla podrobnú chronológiu jednotlivých procesných úkonov od podania žaloby sťažovateľom po meritórne rozhodovanie. Tiež uviedla, že pojednávanie bolo dvakrát odročené z dôvodu na strane sťažovateľa a poukázala na nezaplatenie súdneho poplatku za podanie žaloby a odvolania sťažovateľom. Podotkla, že k celkovej dĺžke konania prispel aj krajský súd tým, že odvolacie konanie trvalo takmer tri roky.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Účelom základného práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02). Nielen nečinnosť, ale aj nesprávna, nesústredená či neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (IV. ÚS 396/04).

7. Vec sťažovateľa nebola na posúdenie právne zložitá a zapadá do konceptu bežných občianskoprávných vecí. Vo vzťahu k správaniu sťažovateľa je potrebné uviesť, že sudkyňa, ktorá vec sťažovateľa prejednáva, vo vyjadrení poukázala na opakovane odročené pojednávanie z dôvodov na strane sťažovateľa (prvý dôvod neuvedený, druhý dôvod – predloženie listinných dôkazov žalobcom v jednom exemplári a následná potreba vyhotovenia kópií pre žalovanú). Sťažovateľ v rámci podania žaloby nezaplatil súdny poplatok spolu s podaniami, čo takisto viedlo k predĺženiu celého súdneho konania. Z chronológie úkonov vyplýva, že okresný súd bol nečinný takmer šesť rokov (od podania žaloby 22. júla 2015), čo je ústavne neakceptovateľná doba. Okresný súd v rámci svojho vyjadrenia uviedol, že počas prvoinštančného konania vykonával priebežne všetky potrebné procesné úkony a tiež uviedol, že po dobu takmer troch rokov (od 30. augusta 2018 do 26. mája 2021) sa spisový materiál nachádzal na krajskom súde, ktorý rozhodoval o podanom odvolaní sťažovateľa a žalovanej, a tým prispel k celkovej dĺžke konania. Ústavný súd konštatuje, že zvolená argumentácia okresného súdu je akceptovateľná, avšak je potrebné poukázať na skutočnosť, a to na výsledok samotného odvolacieho konania. Krajský súd v časti rozsudok okresného súdu potvrdil a v časti zrušil a vrátil na ďalšie konanie, čím dospel ústavný súd k záveru o nesústreďenej činnosti okresného súdu, a tak aj k ďalšiemu trvaniu súdneho konania. Za takýchto okolností čas vybavovania veci na odvolacom súde ide aj „na vrub“ okresnému súdu, a tak už nejde o dobu troch rokov konania na okresnom súde, čo by ústavný súd ako obranu akceptoval, ale už o približne šesťročný spor. Ústavný súd vlastným šetrením zistil, že vo veci sťažovateľa bolo okresným súdom rozhodnuté rozsudkom z 22. februára 2022, ktorým žalobu v časti o náhradu nemajetkovej ujmy zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania.

8. Ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým postupom okresného súdu došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Sťažovateľ sa domáha aj primeraného finančného zadosťučinenia 5 000 eur. Cieľom tohto inštitútu je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany (IV. ÚS 210/04). Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva nečinnosť okresného súdu v trvaní šiestich rokov. Vzhľadom na tieto skutočnosti, ako aj na skutočnosť, že k predĺženiu celkovej dĺžky konania došlo aj zo strany sťažovateľa (dvakrát odročené pojednávanie, nezaplatenie súdnych poplatkov pri podaní) bolo sťažovateľovi podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky priznané primerané finančné zadosťučinenie 2 000 eur. Deklarovanie porušenia uplatneného práva implicitne zahŕňa aj satisfakčný prvok (I. ÚS 70/2012).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2022

Peter Straka
predseda senátu